

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی یانده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

هیا نه د ائما هیا نه ... دیا نه داها هور حیات قاتلم !
- نیجه -

نسخه سی هه برده ۱۰ غرورده .

سه لکی پوسته ایله ۵ لیرا .

(اجنبی مملکتلر ایچین ۵ دولار) .

اونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه

مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۳۱

آنقره ، ۳۰ حزران ، ۱۹۲۷

۲ نجی جلد

مملکت جغرافیاسی

وملی تاریخ

بویوک ملت مجلسی، تاریخ انجمنی تخصیصاتی
کچن سنهیه نسبتله هان هان اون مثلی فضله
اولارق قبول ایتدی. شیمدی یه قدار دارالفنون
جغرافیا انستیتوسنک مستقل تخصیصاتی یوقدی.
بوسنه دارالفنون بودجه سنه ملی جغرافیا تدقیقی
ایچون ده دو قوز بیک لیرا قونولدی . بوضورتله
چوق خیرلی بویکی علم شعبه سنک ، متواضع ده
اولسه ، مادی واسطه سی قسماً تأمین ایدیش اولویور.
بو مادی واسطه دن تاریخ و جغرافیا ایله اشتغال
ایله یین متفکرلریمزك اعظمی درجه ده استفاده
ایتمه لرینی تمی ایله مک بروطفه در .

ملی تاریخ و جغرافیا تدقیقلرینک بر کره
صرف علمی وحسی طرفی وار . مملکتی منطقه منطقه
تدقیق ایله یه رک ، تورکیه نك کرک طبیعی و کرک بشری
جغرافیا سنه عا ئمه معلوماتی زنکینلشدیرمک ... علمه
بر خدمتدر . بونی بالذات تورک جغرافیا جیلرینک
پایماسی مملکتیمزك ملت لر آراسنده کی علمی
موقعی یو کسه لیر . دیگر طرفدن تورکیه تاریخنک
مختلف جهه لرینی تدوین ایله جک وثیقه لری نشر
ایتمک ، بو کونکی جمعیتک استناد ایتدیکی ماضی یی
تنویر ایله ر ، بو سایه ده حالی لایقيله آکلارز .
بو وظیفه یی مستشرقلردن بکله مک کی حقیقه

پک آغیر اولان ، ملی وقعه لری اونلر کوزیله
کورمک کی ته لکلی بولونان بروضعیتدن کندیمیزی
قورومش اولورز .

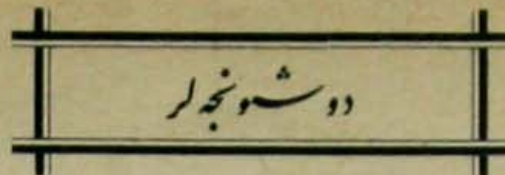
فقط بو تدقیقلری ضروری قیلان یالکز
بونلر دکلدرد . عاجل احتیاجلرده بونوع تدقیقلره
شدتله لزوم کوسترمکده در . بر کره طبیعی ، بشری
جغرافیاسی ایجه بیلمکسزین مملکتک اقتصادی
استقبالی حقنده ناصیل دوغرو وسالم بر فکریمز
اولایلیر ؟ دیگر جهندن بوستونلرده بر قاچ دفعه
اورتایه قویدیمز و دوغرو اولدیغنه تماماً ایناندیمز
بر دعوا واردر : « مملکتک مستقبل مفکوره سنک
مسندینی الک یاقین وقایعک تدقیقندن چیقارایلیر
عینی زمانده تورک ملتک بوکونکی وضعیتی اوزرینه
مؤثر اولان عامللرک الک مهملرینی یاقین ماضیده
بولایلیرز . » بویاقین ماضینک هر ساعتی بوکونکی
فکرلری دوغوران ، یولیزی آجان وقایعه
دولودر . اکر بو وقایعه عا ئمه وثیقه لر نشر اولونور
واونلر آراسنده کی یاقین مناسبت کوسته ریلیرسه
حال و مملکتک توجه ایتدیکی آتی تنور
ایده بیلیر . بو سایه ده وقایعدن معنا چیقارمغه
قادر اولان دماغلر بو وثائق اوزرینه علم
ایچون ، استقبال ایچون خیرلی ترکیلر
قورایلیر ، حتی بونلر صنعتکارلر ایچون برر
الهام منبعی اولورلر . اونک ایچوندرک ملی تاریخک
بالخاصه اون دو قوزنجی ویکرمنجی عصره عا ئمه
وقایعینی تدوین خدمت ایله جک فکری ، اقتصادی ،
سیاسی وثیقه لرک و ممکن مرتبه تام بریبیلیوغرا .
فینک نشری عاجل بر احتیاجدر .

ملت مجلسی قبول ایتدیکی تخصیصاتله مملکت
جغرافیا جیلرینی و تاریخ جیلرینی بو احتیاجک
تطمیننه دعوت ایتمشدر ؛ هیچ شبهه یوق که

بو وظیفه کوچدر . بر کره جغرافی تدقیقلر ، اوکا
مربوط اولان دیگر علمی تدقیقلرک پاییماسی
ایجاب ایدر ، البته مملکتک تماماً ژه اولوژیک
تدقیقی پاییمش ویا فلوری تدوین اولونمش
بولونسه ییدی جغرافیا جیلرک وظیفه سی چوق
قولایلا شیردی . حالبوکه هیچ بویله دکل ... یالکز
شوراسی محققدر که جغرافیا انستیتوسی جدی فعالیتله
کچدیکی زمان بونوع تدقیقلرده طبیعتیه باشلار ،
چونکه جغرافیا انستیتوسی ژه اولوژی ایله
اشتغال ایله نلرک ، نباتاتله مشغول اولانلرک
معاونتنی ایستدر ، اکر مملکت داخلنده کافی
متخصص بولامازسه اجنبی عاملرک یاردیمینی طلب
ایده بیلیر . بو خصوصده کوستره جکی لزومه
قارشى هیچ بر رسمی مقام ساکت قالاماز .

تاریخ جیلرک اورتایه قویایله جکی مشکلاتی ده
بیلیورم ، منتظم آرشیویوق دییه جکلر ، وثیقه لری
نشر کوچ دییه جکلر . . . الخ . بوکا ویریلرک
جواب شودر : هر ایش کی علمی فعالیت ده
کوچدر . فقط انسان بوتون کوچکلری اقتحام
ایتدکجه و یوق اولانلری الده کی واسطه لر
نسبتنده یارادتدکجه یو کسه لیر . هر ساحه ده الک
اصغری واسطه لر دن بویوک ایشلری یایمق قابلیتند
اولدیغنی بیک بر مثالیه کوردیکمز بو مملکت
انسانلرنده کی قدرتدن علم آدملرینک محروم
اولدیغنی ادما اولونایلیرمی ؟

بر کره ای بر اصول تحتند بو تدقیقلره
باشلانین ، مکمل بر آرشیو وجوده کتیرمک
احتیاجی ده داها قوتله کندینی حس ایتدیرر .
فقط بوکون هیچ کیمسه ، علم آدملریمزك النده
بولونان واسطه لرله ، پاییلایلمه سی ممکن اولان
تدقیقلرک پاییمش اولدیغنی ادما ایده مز .

بر مشاعده ، بر ملاحظه

كىمك ، هانكى اور دونك كچىرى ؟...

ينەمى اوپوشدى ؟ ... جوق اوزون سورەن
براچ بوغوشمايدىن سوكر ، باشم بوآجى تشخيصك
غرايت قانورىنە چارپىدى . نچون بوبلەيز ؟ نچون
زمان زمان كرىلەن سىنيرلرېنك مانجىنقىلرندە داغلىرى
فېرلانوپ آتان ، قىلچىلرېنك شمشىكلرېلە اقلرى
بارچالايان وتارىغە بارماق ايصىرتان بو ملتك هيجانى
بويلە سورەكسز اولوپور ؟ نچون او بويوك ، او
اشسز حەلەر ، كندىلرى قادار بويوك واشسز نىجەلر
اطرافنى يالچىن ، آشىلماز بر حصارلە قوشاتمادىن
زمان ايچىندە داملا داملا آريىوب كىدىور ؟ .. اك
قارائلىق دورلردن وبلەكە خلىقتىن برى ، ظفر پرىلرېنى
قهرمانلرېنك آرقاسىدىن قوشىدىران ، بو عرقك موقيقتىن
سرخوش اولاجقەنە ايناشقى ، بىلىم عىب و كئنا
صايلىر ، فقط احوالە دور دورظلملرى چىكەندەكن ،
زنجىرلرى قوباردىقن حتى باشمە دىكىلمك ايسەنلن
قانلى مزار طاشلرېلە دوشمانلر ك قافالرىنى بارچالادىقن
سوكر ، وجودىزى قاپلايان بوگە وشەكلك نەدر ؟

كلوب كچە ، خىز كچى
اولما درېدر قىزم .

سەكەدە جوهر ك وار ،
قورقما ، يوق سكا مزار ،
قالاجسك پايدار
سەندە ... مجوهر قىزم .

ذكىسك ، شىقتىلىسك ،
مستىنا خلىقتىلىسك ،
أزلدن قاناتلىسك
يورو مبشر قىزم .

بھارى سەو ، قارى سەو ،
بوتون انسانلرى سەو ،
قالا بسىط بر آلهو
هايدى «منور» قىزم !

م . ت

قاپاندى كىچ قادينك صدقن آياغە ؛
ئوپەركن كوزياشلىرى هيجىقيرىقلرە آقدى .
شىمدى مەتاب افقەدە آنجاق بر قانلى ايزدى .
دالغەلر قارارمىدى ، بوتون جەھان سس سزدى ،
ئولدوردىكى كوزەلە آغلایان بو قاتلك
اللرى قانلى ، فقط كوزياشلىرى تىمىزدى .
اىس برچ

نصیحت

فاروق نافذ بکە —
وارلق مەھىب بر كىروان
أبدە كىدەر قىزم ؛
عالمە يوقدر دوران
هرشى سفر بر قىزم .
كلشنلر زندان اولور ،
كانونلر نىسان اولور ،
هر عمر بر آن اولور ؛
كلنلر كوچر قىزم .

فقط حیات ، مؤبد ،
دائما كىچ - دقت ايت ! -
بو آتلىش ، بو غيرت
اولورمى ھدر قىزم ؟

دنیا دینەن بویردە
كلك دە وار ، كىتمك دە
آلاتماىن بوپردە
سنى .. ھنور قىزم .

انسان وار : يانار سوز ؛
نە ايز قالير ، نە اثر ..
انسان وار : بوتون جوهر
كونشە بگزم قىزم .

سن ، بسىط بر قىز كچى ،
بر پاچە يىلدىز كچى ،

بو ، نھایت قادار بويلە اسسز وشفاىز بر خاستالىق
كچىمى قالاچى ؟ .. تارىخىزك هىچ بر عصرندە حكومتلە
ملتك غايە برلىكى ، بوكونكى قادار جانلى بر جسم ،
كوزلە كورولور و آلە طوتولور بر وارلىق حالندە بلىرمە مشدر .
داھا جوق ياقىن برماضىدە تورك اوچاقلرى ، مى
حدودلر ك قلب و نبض و وروشلىرىنى آقورد ايتىكە
اوغراشپركن ، او مبارك بووالرى باشمە يىتمق
ايسەن ، سوزم اوكا بويوك ، آدمىلرلە دە آبرى
بوغوشمق لازم كلىيوردى . دىك ايسەن بوزم كە ، دونه
نظراً بوگون داھا مساعد بر جېھەدە ، داھا صاغلام
بر سېر دەيز . وطن منظرە سنك بر بوامىدلى حالنە ، بر دە
شورادە بورادە كوروب يارالاندىم غفلت ، اوپوشوقلىق
ايزلرېنە باقىيور و آجى بر حىرتك سىر سىملىكلە صارىنىتىلر
كچىرىيورم .

شووەنلك دامقاسى مقابلندە اولسە بيلە ، بك اوغلو
مىطندىن شېھلەندىكى سويلەمك ، نىم وجدان
بورچدر . اورادە دوزكون قالدېرىلر ، ايك اتىكلر
ويىللور جامكانلر او كندە اوغورسز وملعون بر روحت
يىلانلر كى سورونەرك ياشادىغى بىلىم . قالابالىق
اياقلىر آلتىدە اونى كورمك زوردر . فقط زمان زمان
حساس بر قولاق ، خائى اىصلىغى دويايىلر . بك
اوغولنك اوسوسلو ، يالدىزلى دەرىسى آلتىدە ايشە
اويلە بىك باشلى برأزدرى وار بيلەلم ، بو بروھم بيلە
اولسە ، اونى قلىك ، ذھنك قىمتلى بر يوك صايالم .

بوندن اول ، «داھا حساس اولالم !» اسمى
بر مقالە يازمىش و «بن ھور» فىلمنك بر دەلر آراسىدە
صىرتان ھدفى اشارت ايتىشدم . . . صوك زمانلردە
تورك انتباھنە علنى مجوملردن قورقان ملعون روح ،
بكاشىمدى فلم چنبرلرى ايچنە چورەكلەش كورونوپور .
يالدىزلى دەقور و معناسز بر عشق ماجراسى آلتىدە
حقيقى فكر ، داھا دوغروسى حقيقى بر قصد آلا بىلدىكە
شاخلايور . مثلاً «بن ھور» دن سوكر بك اوغلندە
نچە شېھلى ايكى فلم كچىرىلدى . برى ، «مجهول
عسكر» دى . دىكرى اوزون اعلان صارماشلىقلرېلە
مراق دامارلرېمە دولاندىقن سوكر اوپىناندى .
«بويوك رسم كچىد !» .. بواسمى ديوارلردە ، غزەلردە
جادە كبرىك يانوب سونەن الكتريق حرفلرندە ،
خلاصە ھىر بردە او قودق . بويوك رسم كچىد ! ..
فقط كىمك ، هانكى اوردونك كچىدى ؟ .. بونى
صورمادى ، آرامادى ... شېھ اتمە بوزم ، كە اوسىنە ما
شرىدى ، نە آفون مجومنى ، نەدە تورك آتلىلرېنك
ايزمىر داغلرندىن قهرمان ايتىشنى كوسترەك . .

صارىلماز برايمانلە اينانپورم ، كە ۲۶ آغستوس
قاصىرغاسنك برر قورو ياپراق كچى اوكنە قاندىنى
يونان فرقه لرىنك بوزغونى ، اوپوزغونى حاضرلايان
آقېنلر ك برقان وئولوم چاغلایان حالندە اوچوروملردە
كوپوروشنى بر دەدە ياشاشقى ، بالكز تورك صنعتكارلرېنە
نصیب اولاجقدر .

غرضدن ، كىندىن ، يونان حسنك اور تاقلىقتىن
قورتولمايان غرىبى هىچ بر زمان بو حقيقتك شھادى

بوونجه ، مزین اسکی سربلرینک حزنی تشبیر ایدن اسکی پانخت ، بو کون سسز بر شهر ، فقط اسکی اصول واداره نك مقاومتی قیروپ (پروله تاریا) حکم و نفوذنی حاکم قیلان حمله بی تحریک ایدن شهر ، اختلال شهری .

آسیائی موسقوا : بوتون کورولتوسی ، لایقطع حرکت و فعالیت ، بوتون انشا و انکشاف منظره سی ابله برتله فون مرکزینک الکتریک تللری کی (قرملین) دن آیریلان بوتون اتحاد قوتلرینک مرکزی ، یکی پانخت ! هب بوراده انشا ، اعمال ، تحصیل ، تقویه و تحکیم .. اولونور .

بوراده کوزلر استقبالده اوله رق یاشانیر ، بوراسی اصوللر ، پلانلر . . . مرکزیدر . بواداری شهردر . بو ایکی شهرک او قادار مختلف اولان (روح) ی هر برده اولدینی کی موسیقیده ده کندینی کوسترمکده در . موسقو واده نظریات حکم سوربور ، اوراده ته کنیک حاکمدر . هر شی قونترول و تحلیل ایدلش و اوافق پارچه لره آیریلشدر . یکی بر اثرک هر آقوری حقیقی بر تشریح تمرینی وسیله سی اولقده در . بوتون موسیقی کنجلیکی بو تحلیل و نظریات روحنه متوجهدر . موسیو (آبراهاموف) : تونلرک اون آلتیده برینی تصارلا بور و نظریاتی تماماً معضل بر موسیقی حکمت ریاضیه سنه استناد ایندیربور و سکرزده برتون مسافیه آقورده ایدلش دوت پیانو و غامک حکمی بوتون ابعاد متصونه سی و برن بر آرمونیوم ایله مجهز اوله رق رقی و نومرولی نهایتسز عملیاتله سیاه تخته ده چالیشیلان آرمونیک بر جبر معادلاتی اقامه و وضع ایچون بو کون یاشایان موسیقینک کاملاً آتیلما سی سوبله بور (اوقتاو) ک یوز یتش بته تقسیم و (قوما) نک درتده ، آلتیده ، سکرزده بر استعمالله بو کونکی موسیقی اعتدالی رفع ایتک ایسته بور و اوکا (عمومی تون سیستمی) - (اونیوه رسل تون سیستم = U. T. S.) تسمیه ایدیور .

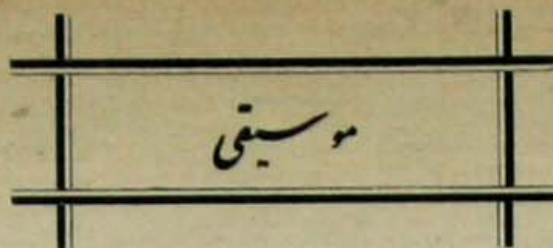
• •

فکر سیاسی ، موسقوا موسیقی حیاتنده بو یوک بر بر طوقنده در . بو سوزم طبیی یالکز اختلالی تعقیب ایدن و بو کون قونسرواتور طلبه سی بولونان نسلک موسیقیشناسلری ایچوندر . کندیلرینی اختلالدن اول طایتیش اولان (روزلاوه چ ، فاینه رغ ، قراین ، وه بریک ..) کی بته کارلر تماماً فکر سیاسی خارچنده اثرلرینه دوام ایتکده درلر . غرب تجددات موسیقیه سنه تشنه کنجیلرده زیاده کنج فرانسیز موسیقیشناسلرینک هانکی محیط اجتماعی به منسوب بولونقلری ویا ، اثرلر . یزک طبیعتدن زیاده اونلرک صرف عمله ایچونمی یازیلش اولدقلرله علاقه داردرلر .

اجرا و افاده ساحه سنده شه فسر اورکستراتشکیل و تأسیسه قدر کیتشلردر . بوراده اجرا ته کنیکی درجه نهاییه ایصال ایدلشدر . هر موسیقیشناس کندی شخصی مسئولیتی حائر اوله رق اک کوزل سعینی ابراز ایدر ، نتیجه پک بارلاقدر .

• •

له نین غراده کنجیلرنده کی موسیقی حرنشک شدتی

(سوسیالیست سوویت جمهوریتلری
اتحادی) نده

موسیقی حیاتی [*]

اختلالدیری روسیه اوزرینه چوکش اوان سکوت یاواش یاواش زائل اولغه باشلادی . حوادث فقدان ، اورابه دعوت ایدیلن اورادن بورابه کلن صنعتکارلرک آزلی ، سوویت حکومتک آثارمنتشره . سندن آلزه کچن واثقک ندقی .. بو مملکت اوزرنده قاناد کرهن اسرارو مجهولی و نیم اورابه کیتک آرزومی تزئیده سبب اولقده ایدی .

اختلال هر ج و هر جنک حیات صنعتکارانه اوزرنده درین عکسلیاراماسی امکانسزدی . بولشه ویک اختلالی انساننده مملکتلرنده قالمش اولان (سقریابین) ه مربوط ومدیون روس بسته کارلرینک اثرلری ذاتاً معلومسزدی . فقط اختلالدیری زمان یورودی . . . آشانی یوقاری اون سنه اولدی .. چارلنک سقوطی انساننده سکرز اون یاشنده اولان جوجقلر بو کون قوص قوجا آداملردر . بو یکی نسل ایچنده خاطری صایلاجق موسیقیشناسلر عیباها نکیلریدر ؟ سقریابیننه مانعه لردن کندیلرینی قورتارایلنلر عیبا کیملردر ؟ نه یاپاجقلر ؟ موجودیدرلر ؟ هانکی صنعته دوغری متوجهدرلر ؟ ...

ویانه (موزیک بلاندر ده زانبروخ) نک تقریباً بر سنه اول منتشر ، روس سوویت موسیقیشنه تخصیص ایدلش شایان دقت نسخه سی ، کرک نظر یانچی کرک بسته کار و پروفسور . . اوله رق بزه ذاتاً معلوم بر طاقم اسلر و برمشدی . موسقوا (روزفیل) ک لطف و همیله حربدن صکرا کی کنج فرانسیز مکتبنی سوسیالیست سوویت جمهوریتلری اتحادی خلقنه طامق ایچون روسیه دعوت اولونقلنم او قادار کوزله دیکم و صوک سوویت کنجلیکی ایله تماسی بکا تحقیق ایندیرن بر فرصت اولدی .

• •

روسیه او قادار کنیش و منابع صنعتکارانه سی او قادار مبذول بر مملکتدرکه اونی طامیق ایچون شمالدن جنوبه ، شرقدن غربه . . هر طرفه کیدوب دولاشق لازمدر . بن آنجق اوج هفته و یالکز (له نین غراده) و (موسقوا) ایچون دعوت ایدلشدم : بو ایکی شهر آراسنده موجود اولان فرق ، هر ساحه ده محسوسدر .

له نین غراده : قانالر و نه وانک مختلف قوللری

[*] ۱۹۲۶ - حزیران - ۱۱ تاریخلی (لومه نه

سترل) موسیقی مجموعه سندن

ماهیتنده کورمه به جکر . غزته لردن ، مجموعه لردن ، سینه مالرینه قادار بوتون نشر واسطه لرنده اونلر ، کندیلرندن باشقا هرکس و هر شیته دوستان ده کیسه بیله ، قیصقامجدرلر . هم ، دوغرو سوبله مک لازم کلیرسه بونده یردن کوکه قادار حقلدرلر . بونی چکینه دن قبول ایدلم . ملی بوسله نک شرف ابره سی ، نه قادار حساس اولورسه ، اطرافدن کوره جکی حرمتده اونستنده بوکسه لیر .

غربک بو آجیق سیاسی قارشیننده برده شو بزم یادیغمه باقک . استانبولک کوبکنده و نه یازیق که اک رنکسز بریرنده « مجهول عسکر » ، « بن هور » ، « بو یوک رسم کیده » کی فیللر اوینانیور ، - همده بیکلرجه عافلک شعورسز شتایی ایچنده - هافتانلرجه سور و کله نه رک ، آلفیشلارارق اوینانیور . فرانسیز اوردوسنک طانقلری ، طیاره لری ، میترا یوزلری ، سینما حیلله لرله نهایتسز برحاله صوقولان او طوموبیل زنجیرلری ، بول مهمانی .. پکی آما ، بوتون بونلر ایچون ؟ .. اگر ، بزه دهشت و برمک ایچون ایسه ، دونیاده بو فرنک آبدالغنی طار تاجق بر اولچو یوقدر . بزاونلرک مهاجرلرینی حدودلریمزدن سوکوب آتمش بر ملتر . برده ده کی خیالارندن قورقما یاجغمه ، آرتق شاهد ، اثبات آرانیری ؟ یوق ، ساده جه فرانسیز اوردوسنک سطوت و احتشامنی پرو پاغاندا به معطوف بر تثبیت ایسه بوکاده تورک وطنی ساحه اولاماز .

بن ملی فیلم چورمک اوغرنده بوتون ثروتی تهلکبه قویمش بر دوستم واردر . (آتشدن کوملک) و (فاجعه عشق) قورده لالرینی یالکز کندی مملکتزده کوستره بیلدی .

(فاجعه عشق) فرانسیز سوریه سندن و (آتشدن کوملک) مصردن تکمه ایله قوغولدی . تورک دعواسنی برده ده بیله مظفر کورمکه تحمل ایدمه بن ، بو کندینی بکنش صویسز غربک ، - بوونجه حقسز قلقلردن صوکرابزم وطنمزه حتی مسافرلکبه بیله یر یوقدر . هله استیلاری خاطر لاتان هر شیثدن نفرت ایدیورز . و بر دکلی سوزه ایتانوب سلاجزی بر اقدیغمز کون ، اونلرک جهانکیرانه طور لرله ، مملکتزی چیکنه دکلیرینی اونو تماغ .

بو ، ایچمزه قانی هیچ دیمه یه ن ، هیچ اسکیمه بن و صیزسندن هیچ غائب ایتیه بن بریارادر . اردولری ، بز یالکز مملکت شرفنک بکجیلری بیلیردک . . . برظم واشکنجه واسطه لغنه دوشدکلرینی ، حتی قاپیتالیست صرافلره قاواصلق ایتدکلرینی ده کوردک . کوکسمزده بو ایمان چاربار و کندی متواضع قهرمانلریمزک کچیدلرله هر کون کوکلز قاباریرکن ، یابانچی نمایلره قارشنی نفرت و ایصلیقدن باشقا وبره جک شیشز اولامالیدر . آرتیق یتر ، بو او بوشوقلقدن ایدیا سیلکیندیکمزی بوتون دونیابه کوستره لم .

سابع

